

FORSKHE

Forskningsnettverk for helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Foto: Microsoft 365

Hilsen fra FORSKHE-styret

Ved leder Åse Sagatun

Kjære medlemmer,

Det er hyggelig å kunne meddele at vi per mars 2026 teller over 170 medlemmer med ulike profesjonsbakgrunn fra universiteter, høyskoler og forskningsinstitusjoner over hele landet. Vi deler forskning og bygger nettverk gjennom to hovedkanaler. Den viktigste arenaen er den årlige, fysiske nettverkssamlingen. Den andre er dette nyhetsbrevet, som sendes ut fire ganger i året. For å holde nyhetsbrevet levende og relevant, er vi avhengige av bidrag fra dere. Send gjerne tips om relevante prosjekter, publikasjoner, konferanser og rapporter til leder av redaksjonsgruppen, Anna Macintyre, på epost annaklos@oslomet.no.

På nettverkssamlingen i januar ble det valgt et nytt styre. Følg [denne lenken](#) for å lese om hvem vi er, og hva vi er opptatt av.

Vi takker for tilliten og ser frem til arbeidet!

DETTE SKJER

BARN- OG UNGEKONGRESSEN

21.–23. april 2026 i Bergen

[Informasjon og påmelding](#)

JORDMORKONFERANSEN (NSF JORDMORFORBUNDET)

5.–6. mai 2026 i Oslo

[Informasjon og påmelding](#)

NORDIC HEALTH PROMOTION RESEARCH CONFERENCE

10.–12. juni 2026 i Harstad

[Informasjon og påmelding](#)

Innholdsrik nettverkssamling i Oslo, januar 2026

Av Styret i FORSKHE

I januar deltok 55 personer på nettverkssamling på OsloMet, og 13 prosjekter ble presentert. Prosjektene var varierte både i tematikk, målgruppe og forskningsmetoder, noe som bød på spennende påfyll og diskusjoner. Flere forskere presenterte erfaringer og refleksjoner rundt brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid på ulike arenaer, og vi fikk gleden av å høre fra prosjekter i oppstartsfasen, og de som er godt i gang eller avsluttet.

I tillegg hadde vi flotte foredrag om Brukermedvirkning i forskning (Aina L Hagen og Brita Askeland Winje), Implementeringsforskning (Ane-Marthe Solheim Skaar), Tverrfaglig samarbeid i skolen (Stine M Ekornes) og Forskning om «Min jordmor» (Kjersti Blom -Bakke). Program og noen presentasjoner er tilgjengelige [her](#).

Takk til alle som deltok og som svarte på evalueringen i etterkant (75 % svarprosent). Kort oppsummert viser evalueringen at deltakerne var godt fornøyde og ønsker at vi fortsetter med årlige, fysiske samlinger. Det er et ønske å ha mer tid satt av til faglige diskusjoner mellom deltakere, så det tar vi med oss i planlegging av neste samling januar 2027.

Foto: Tonje Lervold

Ny publikasjon

Siblings' and Parents' Experiences With the 'Sibling Talks' Intervention: A Qualitative Interview Study in a Primary School Nursing Context

Forfattere: Lise-Marie Bergvoll, Anne Clancy, Monica Martinussen, Karin T. M. Van Doesum og Hilde Laholt

Lise-Marie Bergvoll, helsesykepleier og stipendiat ved UiT Norges arktiske universitet, har publisert en artikkel i Journal of Advanced Nursing. Doktorgradsprosjektet har som formål å forbedre tilbudet til søsken som pårørende i skolehelsetjenesten gjennom utvikling og utprøving av samtalemetoden Søsken Prat. I artikkelen utforskes erfaringene til søsken og foreldre som har deltatt i Søsken Prat, samt hvordan de opplever påvirkningen av å være søsken og foreldre til et barn med komplekse helsebehov. Kvalitative data ble samlet inn gjennom intervjuer med seks søsken og ti foreldre. Funnene viser at søsken erfarte at støtte og oppfølging fra helsesykepleiere er viktig og har en positiv betydning for deres livssituasjon. Foreldre opplevde lettelse ved å få en bedre forståelse av barnas perspektiver. Samtalene med helsesykepleiere ble beskrevet som omsorgsfulle og meningsfulle, og de bidro til en mer åpen kommunikasjon mellom søsken og foreldre. Søsken Prat er et eksempel på hvordan strukturerte samtaler kan gjennomføres av helsesykepleiere i skolehelsetjenesten for å støtte søsken som pårørende. ([Lenke til artikkelen](#))

Stipendiater i søkelyset

Hannah Fonkalsrud

Hannah er jordmor og lektor i jordmorfag ved Universitetet i Sørøst-Norge (USN). Siden 2024 har hun vært stipendiat i programmet for Person, Helse og Samfunn på USN.

Foto: Hannah Fonkalsrud

Ph.d. prosjektet heter «The H&T VIP-study: Pregnant and new mothers in Horten and Tønsberg - Vulnerability factors in Prenatal care». Hensikten er å belyse sårbarhetsfaktorer i den gravide populasjonen som møter jordmortjenesten i svangerskapsomsorgen. Vi utforsker erfaringer av sårbarhetsfaktorer, kartlegger prevalensen og i hvor stor grad de oppdages i svangerskapsomsorgen, samt eventuelle sammenhenger mellom sårbarhetsfaktorer og utfall som depresjon eller tilknytting til barnet.

Med økt forståelse for temaet kan jordmødre i svangerskapsomsorgen og dets tverrfaglige team eventuelt skreddersy tjenestene enda mer for å tilgodese de gravidenes behov.

Hva har vært den største oppdagelsen eller overraskelsen så langt?

«Det er opplevelsen av hvor villige de gravide og nybakte mødrene var til å dele sine erfaringer. 57% av de inviterte deltok i spørreskjema, og de som ble spurt om å delta i intervju delte nydelige fortellinger om både fine og vanskelige deler av livet. Det føltes som en gavepakke til prosjektet og jeg ble dypt berørt av det åpenbare ønsket om å hjelpe andre gjennom å dele egne erfaringer.»

Janne Wiese-Møller

Janne er helsesykepleier og har siden august 2025 vært stipendiat på avdeling for barn og unges psykisk helse ved Sørlandet sykehus, og tilknyttet Universitetet i Agder.

Foto: Janne Wiese-Møller

Ph.d. prosjektet heter «Mini-RISK i Agder» og handler om implementering av et tiltak som er del av et større forskningsprosjekt. Tiltaket er et lavterskel gruppetilbud for engstelige barn og unge i grunnskolen (5.-10.trinn), ledet av helsesykepleier og sosiallærer. Programmet er basert på prinsipper fra kognitiv atferdsterapi, med vekt på eksponering, og høy grad av foreldre- og lærerinvolvering. Den implementeres i 70 grunnskoler i Agder.

Vi skal gjennomføre en RCT for å sammenligne Mini-RISK med det helsesykepleiere vanligvis gjør når de møter engstelige barn. Et annet mål er å øke kompetansen i skolen på håndtering av engstelige elever. Forventet nytteverdi er at effektiv hjelp blir lett tilgjengelig for engstelige barn og unge, men også at u hensiktsmessig tilrettelegging blir redusert i skolen (dvs at elever får slippe det som de frykter uten en plan om mestring).

Hva har vært den største oppdagelsen eller overraskelsen så langt?

«At samarbeid på tvers av fag – helse og skole - har vært veldig bra, og at interessen for Mini-RISK i skolen har vært stor med tanke på at 10 kommuner i Agder ønsker å innføre det som et lavterskeltilbud.»

NOU: Lave fødselstall - Årsaker, konsekvenser og tiltak

NOU 2026:2 beskriver årsaker til fallende fødselstall og foreslår tiltak for å bedre unges muligheter til å få barn. Utredningen peker blant annet på økende fødealder, sosioøkonomisk utenforskap og behov for bedre støtte i overgangen til foreldreskap. Utvalget fremhever betydningen av styrket helseforebygging og tryggere svangerskaps- og barseloppfølging som del av en helhetlig strategi for å øke fødselstall. Dette gir viktige implikasjoner for kommunale tjenester for gravide og familier, som sentrale aktører i tidlig og forebyggende innsats. (NOU oppsummert ved hjelp av Copilot). ([Lenke til NOU](#)).

Ny publikasjon

Mapping the quality of Norwegian health information – Does it facilitate informed choices?

Forfattere: Kasper, Cokluk, Molin, Steckelberg, Zacher, the MAPPinfo project group, & Hjellset.

Informerte helsevalg er tatt basert på relevant kunnskap i tråd med egne preferanser. Prosessering av kunnskapen forutsetter tilstrekkelig helsekompetanse og tilgjengelig informasjon av god kvalitet.

En nettopp publisert studie har kartlagt informasjonskvalitet i 64 helsetema på norske nettsider, identifisert gjennom strukturerte Googlesøk. Materialet ble uavhengig vurdert av tre ulike kodere med MAPPinfo, en sjekkliste som baserer seg på internasjonale retningslinjer for utvikling og utforming av helseinformasjon.

1948 helseinformasjonsmaterieell på 1538 nettsider ble vurdert. Gjennomsnittlig samsvarer informasjon med kun 22% av minimalstandardene. Det betyr: 78% av kriteriene som er essensielle når informasjon skal brukes for egne valg blir ignorert. Kvalitetsmangler gjelder uansett beslutningstype, målgruppe eller utgiver.

Norsk helseinformasjon på nett er ikke egnet for bruk i informerte valg. Funn som blir publisert om lav helsekompetanse i den norske befolkningen bør vurderes forsiktig. Grunnen til at folk rapporterer vansker med å finne relevant informasjon kan være at den faktisk ikke finnes. ([Lenke til artikkelen](#))

Ny publikasjon

Parental health literacy in parents of adolescents aged 16-19: a qualitative study

Forfattere: Mikkelsen, Barken, Rohde, Helseth & Skarstein.

Denne studien utforsker hvordan foreldre til ungdom mellom 16 og 19 år forstår sin egen helsekompetanse, samt deres erfaringer med å gradvis overføre ansvar for helsebeslutninger til ungdommene sine.

Gjennom kvalitative intervjuer med 15 foreldre ble tre hovedtema identifisert:

1. Overføring av helseansvar: fra foreldres oversikt til ungdommens egenmestring;
2. Foreldres helsekompetanse og informasjonskilders troverdighet: å navigere pålitelig informasjon;
3. Behov for styrket helsekompetanse blant foreldre for å bedre kunne støtte ungdom i å ta informerte helsevalg.

Foreldrene beskriver redusert tilgang til ungdommens helseopplysninger etter fylte 16 år som en betydelig utfordring.

Studien konkluderer med at ved å støtte ungdom i å utvikle kritisk vurderingsevne og ta informerte helsevalg, kan foreldre bidra til å styrke ungdommens kompetanse og trygghet i å håndtere helseutfordringer mer selvstendig og på en tryggere måte. ([Lenke til artikkelen](#))

Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen

Av Tonje Lervold, NASKO

Høringsutkast. Retningslinjene er revidert og betydelig forkortet versjon av «Nytt liv og trygg barseltid for familien» fra 2014. Den gjelder den grunnleggende barselomsorgen fra fødsel til seks uker etter førsel i både kommune- og spesialisthelsetjenesten. Målet er å sikre god kvalitet, redusere uønsket variasjon og bidra til at barselkvinner og nyfødte i sårbare livssituasjoner identifiseres tidlig. NASKO har levert høringssvaret på vegne av FHI og, fagpersoner på tvers av profesjoner at bidratt med innspill.

FHI løfter frem:

- behovet for tydeligere og mer kunnskapsbaserte anbefalinger, og bruk av validerte verktøy for å avdekke psykisk uhelse i barseltiden, for å hindre uønsket variasjon i tjenestene
- at partner/ikke fødende forelder bør omtales tydeligere, ettersom begge foreldres psykiske helse påvirker barnets utvikling og familiens fungering
- viktigheten av gode overganger og samarbeid mellom jordmortjenesten og helsestasjonen, særlig for tidlig oppfølging og informasjonsflyt

Høringsfristen var 26. februar og den forventes å være ferdigbehandlet av Helsedirektoratet 25. mai. ([Lenke til høringsutkast](#)) (tekst sammenfattet med hjelp av KI)

Foto: Microsoft 365